

Minister

Directie

Contactpersoon

Datum

28 oktober 2020

Onze referentie

2020-0000145678

nota

Voortgang uitwerking pensioenakkoord

Akkoord SG/DG

1. Status nota

Ter informatie en besluitvorming.

2. Aanleiding

Aanstaande maandag van 11.00 tot 12.00 uur spreken we met u en DG Werk over de voortgang van de uitwerking pensioenakkoord in wetgeving. Deze nota informeert u enerzijds over de voortgang op verschillende onderdelen. Anderzijds willen we in deze nota enkele specifieke beslispunten aan u voorleggen.

Tevens is er maandagmiddag een brainstorm met vertegenwoordigers van jong en oud, waarvoor u een aparte nota ontvangt. Het overleg op maandagmorgen kan ook gebruikt worden om de brainstorm voor te bespreken. In deze nota nemen wij u mee met de volgende onderwerpen:

- Planning
- Belangrijkste inhoudelijke discussiepunten
- Rol VCP

NB: volgende week is er waarschijnlijk ook een overleg met de pensioenwoordvoerders. We kunnen in de bespreking maandag bezien wat daar aan (aanvullende) voorbereiding voor nodig is met betrekking tot de tweede pijler.

NB2: donderdag 12 november staat er nog een volgende bijpraat met PB/WBJA over de voortgang van de wetgeving.

3. Beslispunten en vragen

- Wij stellen voor om de planning tot internetconsultatie aan te passen, zie de toelichting onder punt 4. Stemt u in met de bijgestelde planning? Dit betekent onder meer dat uiterlijk 13 november de invulling van het transitie-ftk duidelijk moet zijn, zodat wetgevingsteksten kunnen worden opgesteld.
- Er is een voorstel uitgewerkt ter vervanging van het individueel bezwaarrecht bij invaren voor deze specifieke transitie. Stemt u in met de voorgestelde invulling van het alternatief voor het individueel bezwaarrecht bij invaren?
- Stemt u in met de voorgestelde namen voor de pensioencontracten: de solidaire premiereregeling (in plaats van het nieuwe contract) en de flexibele premiereregeling (in plaats van de WVP)?
- De transitiecommissie krijgt een rol in de arbeidsvoorwaardelijke fase. Sociale partners kunnen gebruik maken van de transitiecommissie, als het ze niet lukt om tijdig met elkaar afspraken te maken. Het is belangrijk dat deze commissie onafhankelijk en deskundig is. Stemt u ermee in dat er geen belangbehartigers zitting nemen in de transitiecommissie, zoals

(vertegenwoordigers van) gepensioneerden? Uiteraard kan in de profielschets wel worden gesteld dat de commissie ook rekening moet houden met generationele aspecten.

- Conform de hoofdlijnennotitie wordt mogelijk gemaakt dat een deel van het vermogen kan worden ingezet voor compensatie en/of voor initiële vulling van de solidariteitsreserve. Stemt u ermee in dat er voor deze specifieke doeleinden nadere voorwaarden worden opgenomen in de omzettingmethoden vba en standaardmethode?
- In de hoofdlijnennotitie is afgesproken dat de evenwichtigheid van de transitie in elk geval wordt weergegeven met behulp van netto profijt. Met additionele middelen kan de evenwichtigheid nader toegelicht worden. Vanuit de pensioensector, en ook wetenschap, komt steeds meer druk op de maatstaf netto profijt. Stemt u ermee in dat we blijven vasthouden aan hetgeen is afgesproken in de hoofdlijnennotitie?
- Nabestaandenpensioen: stemt u ermee in om bij het begrip "pensioengevend salaris" dat dient als grondslag voor het te verzekeren partnerpensioen rekening te houden met de fiscale aftopping op +/- € 110.000? (NB: VCP was in de veronderstelling dat dit het volledige, niet afgetopte, salaris betrof. De overige partijen binnen de Stichting gingen er wel vanuit dat er rekening zou worden gehouden met de fiscale aftopping op +/- € 110.000).
- Bent u akkoord om de zzp-experimenten (bieden experimenteerruimte) mee te laten lopen in het wetsvoorstel? Consequentie daarvan is dat de eerder gecommuniceerde beoogde inwerkingtreding van 1/7/2021 niet meer haalbaar is, maar op zijn vroegst 1/1/2022 wordt (NB: ook als separaat wetsvoorstel lijkt 1/7/2021 overigens niet meer realistisch).

Directie

Datum

28 oktober 2020

Onze referentie

2020-0000145678

4. Toelichting

Planning

- Politiek is het wenselijk om voor de verkiezingen (en de formatie) de consultatiefase te hebben afgerond. Daarom zou de internetconsultatie van het integrale wetsvoorstel bij voorkeur voor kerst moeten worden opengesteld.
- Eerder gingen we uit van een planning waarop we op 27 november in internetconsultatie zouden gaan en op vrijdag 6 november een integrale versie zouden delen met de stuurgroep ter bespreking (CNV, FNV, VNO-MKB-LTO, AFM, DNB, PF & Verbond).
- Deze planning is niet langer haalbaar. Op bepaalde thema's wordt nog gewerkt aan beleidsmatige uitwerking, waarop wetgeving nog moet volgen. Dit geldt in het bijzonder voor het onderwerp transitie-ftk. Ook is van belang dat er voldoende tijd is voor een integrale toets van het wetsvoorstel als alle deelthema's zijn uitgewerkt.
- Wij stellen daarom de volgende planning voor:
 - Vrijdag 27 november integrale wetsvoorstel naar sociale partners die met akkoord hebben ingestemd, toezichthouders en adviseurs.
 - Maandag 7 december bespreking in stuurgroep (vz DG Werk), indien nodig later in die week nog een bestuurlijk overleg op voorzittersniveau/minister.
 - Vrijdag 18 december wetsvoorstel in internetconsultatie.
- Het lijkt ons verstandig om half november ook een stuurgroepoverleg in te plannen om alvast te spreken over de uitwerking op enkele belangrijke thema's. Dit om te voorkomen dat sociale partners onrustig worden en ook om alle discussie aan het einde te krijgen.
- NB: er is nu vrijwel wekelijks informeel overleg met socia's over de voortgang, waarbij ook concept MvT-teksten worden gedeeld. Die gesprekken geven het beeld dat de uitwerking in goede harmonie verloopt. Onderstaande blokje gaat in de belangrijkste discussiepunten die wij nu op het netvlies hebben. Het is

goed mogelijk dat er later in het traject nog andere punten naar boven komen.

Directie

Belangrijkste inhoudelijke discussiepunten

- Transitie-FTK. De gesprekken over het transitie-ftk verlopen voornamelijk separaat aan de verdere uitwerking. U bent daar goed op aangesloten. Het is de bedoeling dat de afspraken over het transitie-ftk landen in de consultatiewetgeving. Daarvoor is het van belang dat er over uiterlijk twee weken (13 november) duidelijkheid is over het transitie-ftk. De gekozen route moet dan nog worden uitgewerkt in wetsartikelen en er is nog een check nodig om de samenhang met de rest van de wetgeving te beoordelen (dwarsverbanden met andere transitie-onderwerpen).
- Consistentie tussen premie en pensioendoelstelling. In de HLN is afgesproken dat sociale partners een toereikende premie vaststellen in verhouding tot de tevens door hen afgesproken pensioendoelstelling. In de toelichting bij het wetsvoorstel wordt benadrukt dat uitsluitend decentrale sociale partners de consistentie tussen premie en pensioendoelstelling bepalen. Het fonds speelt alleen een faciliterende rol door op basis van de voorgeschreven uniforme scenario's berekeningen ten behoeve van sociale partners te maken. Als voorwaarden daarbij geldt dat voor de doelstelling minimaal het mediane scenario moet worden gebruikt en dat fondsen ook de uitkomst op basis van een voorgeschreven slecht-weer scenario aan sociale partners moeten voorleggen (om risico mee te wegen). Het is vervolgens aan sociale partners hoe zij de verhouding tussen premie, pensioendoelstelling en risico wegen en tot een toereikende premiestelling komen in het licht van de afgesproken gewenste pensioendoelstelling.
- [redacted] wordt nog steeds naar moeizaam geaccepteerd dat er een balans moet zijn tussen de hoogte van de premie en de hoogte van de door sociale partners afgesproken pensioendoelstelling. En dat die balans door middel van een uniforme scenario's moet worden bepaald. Zij zouden het liefst een premie willen, waarin dat verband niet meer wordt gelegd, zoals in de flexibele premieovereenkomst mogelijk is. Dat is echter in strijd met de afspraken die in de HLN zijn gemaakt.
- Namen contracten. In de onderhandelingen is gekozen voor de neutrale namen "nieuw contract" en "verbeterde premiereregeling". Voor wetgeving zijn dit tamelijk onzinnige namen. Daarom hebben we gezocht naar alternatieven die inhoudelijk de lading dekken en waar de verschillende partijen mee uit de voeten kunnen. Dat zijn geworden: de solidaire premiereregeling en de flexibele premiereregeling. Informeel hebben sociale partners geen veto uitgesproken tegen deze namen.
- Alternatief individueel bezwaarrecht bij invaren. In de hoofdlijnennota is afgesproken dat het individuele bezwaarrecht bij invaren voor deze transitie wordt geschrapt en dat er daarvoor in de plaats een collectief bezwaarrecht komt. Dit was verder nog niet uitgewerkt. Bij nadere uitwerking blijkt dat een collectief bezwaarrecht voor het verantwoordingsorgaan, in de zin dat dat orgaan een goedkeuringsrecht krijgt niet kan (in dat geval worden leden van het VO snel een medebeleidsbepaler en moeten alle leden getoetst worden door DNB). Er is daarom gezocht naar andere manieren om de bevoegdheden voor deelnemers en in het bijzonder gepensioneerden te versterken. Concreet wordt het volgende voorgesteld:
 - Er komt een "hoorrecht" voor gepensioneerden en gewezen deelnemers tijdens de arbeidsvoorwaardelijke fase. Concreet houdt dit in dat een vereniging van pensioengerechtigden die ten minste 10% van de pensioengerechtigden bij het pensioenfonds vertegenwoordigd, desgevraagd in de gelegenheid gesteld moet worden te worden

Datum

28 oktober 2020

Onze referentie

2020-0000145678

gehoord of schriftelijk inbreng te kunnen geven over het transitieplan. Idem voor een vereniging van gewezen deelnemers. In het transitieplan staan alle keuzes en overwegingen die ten grondslag liggen aan de nieuwe pensioenregeling. Het "hoorrecht" is niet bindend.

- Verantwoordingsorganen krijgen een wettelijk adviesrecht en belanghebbendenorganen een wettelijk goedkeuringsrecht op het voorgenomen besluit om in te varen.
- De positie van het VO wordt versterkt, door mogelijk te maken dat elke geleding in het VO (werknemers, werkgevers, gepensioneerden) bezwaar kan maken bij de Ondernemingskamer, ongeacht de procentuele omvang van die geleding in het VO.
- Het is hierbij zoeken naar een evenwicht tussen voldoende versterkte bevoegdheden (waardoor de regulering van eigendomsrechten beter te rechtvaardigen is) en de uitvoerbaarheid. Werkgevers hebben moeite met het "hoorrecht" in de arbeidsvoorwaardelijke fase, werknemers zien in dat positie van gepensioneerden voldoende stevig moet zijn om te voorkomen dat je op voorhand te veel weerstand creëert.
- Sociale partners hebben ook nog wat moeite dat een minderheid, een geleding van een medezeggenschapsorgaan, naar de Ondernemingskamer zou kunnen stappen. Een variant zou nog kunnen zijn om het intern toezicht van een pensioenfonds een ex-ante toetsrol te geven richting fondsbestuur. Een Raad van Toezicht heeft nu ook al bepaalde goedkeuringsrechten, zoals bij een collectieve waardeoverdracht.
- Transitiecommissie: Dit is uitgewerkt conform de afspraken. De afgelopen maanden is onderzocht hoe de positie van de transitiecommissie zou kunnen worden verstevigd, met als doel om ervoor te zorgen dat de transitie op tijd werd afgerond. Hiertoe is bezien of het mogelijk is om sociale partners te verplichten om na een bepaalde periode naar de transitiecommissie te gaan. Dit staat echter op gespannen voet met de contractsvrijheid en de figuur van bindend advies, die gebaseerd is op een overeenkomst tussen partijen. Daarom houden we nu vast aan de twee taken zoals afgesproken in de HLN: bemiddeling en bindend advies, in beide gevallen alleen op verzoek van beide partijen.
- Vanuit ouderen wordt gepleit om een vertegenwoordiger namens gepensioneerden te laten participeren in de commissie. Dit staat haaks op de insteek van een onafhankelijke en deskundige commissie die om bemiddeling of bindend advies kan worden gevraagd als sociale partners er samen niet uit komen. Voor sociale partners zelf is geen plek voorzien in de commissie, enkel dat zij gezamenlijk leden voordragen aan de minister. Het is dus niet logisch en wenselijk om gepensioneerden wél een vertegenwoordiger te geven.
- Wel kunnen sociale partners bij de voordracht uiteraard rekening houden met de positie van gepensioneerden. Ook zou bijvoorbeeld in de vastgelegde profielschets/competentiematrix voor de commissie kunnen worden opgenomen dat er voldoende aandacht is voor de generationele aspecten.
- Erbiedigende werking premiereregelingen met progressieve premies: Er is met FIN overeenstemming over het fiscale kader voor dit overgangsrecht. Er zal een fiscale staffel worden opgenomen met dezelfde uitgangspunten die gelden voor de vlakke premiegrens. Dit lijkt een werkbare oplossing. Daarnaast wordt voorgesteld om voor de bestaande verzekerde uitkeringsovereenkomsten met progressieve premies bij verzekeraars een uitzondering te maken. Zij hebben tot 2026 de tijd om te worden omgezet naar een premiereregeling en kunnen dan ook nog onder het overgangsrecht vallen. Hier is voor gekozen omdat bij deze regelingen ook de dubbele transitie niet werkt en omdat er heel veel druk komt op de uitvoering als deze regelingen allemaal voor 2022 omgezet zouden moeten worden.

Directie

Datum

28 oktober 2020

Onze referentie

2020-0000145678

- Evenwichtigheid: Om de evenwichtigheid van de gehele transitie te beoordelen dient te worden gekeken naar in elk geval netto profijt. De evenwichtigheid mag bovendien met additionele informatie nader toegelicht worden. Dit is het compromis dat DNB en de Pensioenfederatie namens de sector ten behoeve van de HLN hebben gesloten. Vanuit sociale partners is hier de laatste tijd weinig discussie over, maar het veld en ook vanuit de Netsparhoek is men kritisch op het belang dat wordt gehecht aan netto profijt. Ons voorstel is om in ieder geval voor de consultatiewetgeving vast te houden aan de gemaakte afspraken en een eventuele discussie hierover tijdens de consultatiefase af te wachten. Nb: DNB houdt vooralsnog sterk vast aan netto-profijs. In transitie-ftk heeft dit ook rol. Afwijken van netto-profijs kan ook implicaties hebben voor het transitie-ftk.
- Nabestaandenpensioen: Het advies van de Stichting is grotendeels overgenomen in wetgeving. Het uitgangspunt wordt: partnerpensioen voor pensioendatum wordt op risicobasis verzekerd, na pensioendatum op kapitaalbasis. Daarnaast worden enkele uitgangspunten bij einde dienstverband gecreëerd, om risico's daar te verminderen.
 - In de onderhandelingen was discussie met VCP over het begrip 'pensioengevend loon', dat dient als grondslag voor het te verzekeren partnerpensioen. VCP was in de veronderstelling dat dit het volledige, niet afgetopte, salaris betrof. De overige partijen binnen de Stichting bedoelden echter als grondslag het pensioengevend salaris zonder rekening te houden met een franchise, maar wel met de fiscale aftopping op +/- € 110.000. Om de discussie destijds niet te laten escaleren, heeft de Star dit bij het eigen advies in het midden gelaten. Beleidsmatig hebben we ervoor gekozen om wel rekening te houden met de fiscale aftopping, daarboven is het mogelijk een netto product voor partnerpensioen overeen te komen.
 - De wijzigingen rondom nabestaandenpensioen lopen mee in het integrale wetsvoorstel. Dat betekent dat ernaar wordt gestreefd het wettelijk kader op 1-1-2022 in werking te laten treden. Zowel sociale partners als de pensioensector heeft aangegeven het niet wenselijk te achten twee transities in een korte tijd te moeten doen. Daarom wordt vastgelegd dat sociale partners op een zelfgekozen moment in de transitieperiode kunnen overstappen naar het nieuwe stelsel voor nabestaandenpensioen. Dat zal in veel gevallen samenvallen met het overstappen naar een nieuw pensioencontract. De standaardisering van het nabestaandenpensioen is dan afgerond op 1-1-2026, het moment waarop alle pensioenregelingen verplicht moeten voldoen aan het nieuwe wettelijke kader.
 - Hoe moet worden omgegaan met de reeds opgebouwde NP-aanspraken in de overgang naar het nieuwe stelsel voor nabestaandenpensioen is nog een punt dat de komende 2 weken nader uitgewerkt moet worden.
 - Ook het wezenpensioen wordt nader uitgewerkt in het wetsvoorstel, hierbij worden veelal dezelfde uitgangspunten gehanteerd als voor het partnerpensioen.
 - De uniformering van het partnerbegrip wordt ook in dit wetsvoorstel meegenomen.
 - Afwijking van het advies zal zijn op een beperking in de tijd van de uitruil van OP-kapitaal in de risicodekking voor nabestaandenpensioen. De reden is dat je zonder beperking tot in de eeuwigheid een oud deelnemer bij je fonds houdt. Bij vrijwillige voortzetting is om die reden 'de binding met het fonds' ook beperkt tot 3 jaar. Daarnaast zullen we de vrijwillige voortzetting niet mogelijk maken alleen voor het voorzetten van de risicodekking voor overlijden voor

Directie

Datum

28 oktober 2020

Onze referentie

2020-0000145678

- pensioendatum. Vrijwillige voortzetting blijft wel mogelijk in de reguliere vorm, dus voortzetten van de gehele pensioenregeling.
- U ontvangt begin volgende week (voor het gesprek met de woordvoerders) nog een separate nota over het nabestaandenpensioen.
 - Zzp-experimenten: Deze lopen mee in het wetsvoorstel (er wordt een experimenteerbepaling opgenomen). Consequentie van deze keuze is dat de eerder afgesproken inwerkingtredingsdatum (1-7-2021) niet gehaald gaat worden. In een separate nota wordt u geïnformeerd over de nadere uitwerking van de zzp-experimenten.

Directie

Datum

28 oktober 2020

Onze referentie

2020-0000145678

Rol VCP

- Conform eerdere bespreking is VCP niet betrokken bij alle informele afstemming en ook niet uitgenodigd voor de formele overleggen, gelet op positiebepaling VCP ("geen ja, geen nee"). Wanneer hier verandering in optreedt, zal met andere akkoordpartijen een nieuwe weging moeten worden gemaakt.